

Debreceni Törvényszék
9.G.40.055/2012/28. szám

A Debreceni Törvényszék Dr. Kovács Tibor József ügyvéd (4026 Debrecen, Darabos u. 37.) által képviselt **UNIVERSAL BAU Bt.** (4029 Debrecen, Csillag u. 53. fsz. 1.) **felperesnek**, Dr. Geri Zoltán ügyvéd (1012 Budapest, Kuny Domokos u. 19.) által képviselt **Hajdúhadház Város Önkormányzata** (4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 1.) **alperes** ellen **vállalkozói díj megfizetése** iránt indított perében meghozta a következő

k ö z b e n s ő - é s r é s z í t é l e t e t :

A felperes kártérítés jogcímére alapított keresete a jogcím körében megalapozott. A bíróság megállapítja, hogy az alperes szerződészegéssel összefüggésben előállt kár: a lekötött kapacitás költsége 2010. március 07. napjától 2010. május 16. napjáig, az elmaradt haszon és a hitelfelvételre járó költségek megtérítésére köteles. Ezt meghaladóan a bíróság a felperes elsődleges kereseti kérelmét elutasítja.

A bíróság a felperes másodlagos, lehetetlenülés jogcímére alapított kereseti kérelmét elutasítja.

A bíróság kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 856.957,- (nyolcszázötvenhatezer-kilencszázötvenhét) Ft-ot, és ezen összegnek 2010. augusztus 18. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt összegével megegyező mértékű késedelmi kamatot.

A közbenső- és részítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül a Debreceni Ítéltáblához címzett és a Debreceni Törvényszéken írásban 3 példányban előterjesztendő fellebbezésnek van helye.

Tájékoztatja a bíróság a feleket, hogy a másodfokú bíróság az ügy érdemében tárgyaláson kívül határoz, ha a fellebbezés csak a az ítélet indokolása ellen irányul, a felek azt közösen kérik, illetve, ha a másodfokú bíróság megítélése szerint az ügy eldöntése tárgyaláson kívül is lehetséges.

A felek kérelmére a másodfokú bíróság tárgyalást tart, a tárgyalás tartását a fellebbező fél a fellebbezésében, illetve az ítéltábla felhívásában megjelölt módon kérheti.

I n d o k o l á s :

A bíróság peres felek nyilatkozatai, a becsatolt iratok tartalma, valamint dr. Éles Júlia Viktória, dr. Vass Gabriella, Molnár Miklós, Katona Zoltán Imre, Komor Sándor, Varga Lajos, Bagi István, Béres László Ádám, Puzsár János, Májer Attila, Csecsódi Ferenc és Molnár Tibor Tamás tanúvallomásai alapján az alábbi tényállást állapította meg.

2010. március 8. napján a felperes, mint vállalkozó valamint az alperes, mint megrendelő között vállalkozási szerződés jött létre. A szerződés tárgya a Hajdúhadház, Szabó Gábor utca 7. szám alatti ingatlanon található épület felújítása, átalakítása oly módon, hogy abból Családsegítő és Gyermekejélti Szolgálatot alakítottak ki. A szerződésben meghatározott vállalkozói díj 29.600.000,- Ft + áfa volt, amely összeg átalánydíjas volt, a felek a szerződés 2.7. pontjában kikötötték, hogy a megállapított díjon felül csak pótmunka ellenértéke számolható el.

A szerződés 5.1. pontjában a felek meghatározták a kivitelezési munka kezdetének időpontját, mely időpont egyben a munkaterület átadásának napja is: 2010. március 9. napja. A szerződés teljesítésének határideje 2010. május 16-a volt.

A szerződést megelőzően az alperes a szerződés tárgyát képező vállalkozás megvalósítására közbeszerzési pályázatot írt ki, melynek nyertese a felperes lett. A szerződés ellenértékét az alperes pályázati pénzből kívánta finanszírozni, melyre vonatkozóan a szerződés 6.2. pontja tartalmazza azt, hogy a vállalkozó tudomásul veszi, hogy megrendelő a beruházást központi támogatásból finanszírozza, amely miatt a beruházással kapcsolatos határidőket köteles szigorúan betartani, és a határidőket és az elszámolásokat a pályázatoknak megfelelően lebonyolítani.

A felperes részére az alperes a munkaterületet 2 napos késéssel 2010. március 11. napján adta át, ám még ekkor sem biztosította a felperes részére a munkák végzéséhez szükséges kiviteli terveket.

2010. március 11. napján kelt levelében a felperes üzletvezetője Molnár Miklós az alperes polgármesterének ezen kifogásait jelezte, bejelentette, hogy az építési területen vízvételi hely nem biztosított, és pótmunka igényt is jelentett be miután kiderült, hogy a felbontott parketta burkolat alatt aljzatbeton helyett járdalapok lettek lerakva.

2010. március 16. napján kelt levelében Molnár Miklós ismételt megkereste az alperest képviselő polgármestert Béres Lászlót, ezen levélben jelezte, hogy 2010. március 12-én átvette a felperes a beruházás kiviteli terveit, amelyek azonban építészetiileg eltérnek a pályázatban kiírt műszaki tartalomtól. Kifogásolta továbbá, hogy a költségvetésben és a pályázati kiírásban bádogos munkák nem szerepelnek, azonban azok elvégzése szükséges. Hiányolta a tervdokumentációnak a gépészetre

vonatkozó részét, az elektromos tervdokumentációt, a gyengeáramú rendszerek tervdokumentációját, valamint a statikai terveket. 2010. március 12. napján kelt levelében, amelyet Molnár Miklós szintén Béres László polgármesternek írt jelezte, hogy a cserépfedés bontást követően megállapították, hogy a tetőszerkezet minősége és állékonysága nem megfelelő, ennek felülvizsgálatát és statikai tervek elkészítését kérte.

A pótmunkákra vonatkozóan Nagy Imre műszaki beruházási és városfejlesztési irodavezető 2010. március 24. napján kelt levelében a felperes részére azt a választ adta, hogy elkészítették és rendelkezésre bocsátják az aljzat elkészítéséhez tervező által meghatározott rétegrendet, valamint tetőszerkezet állékonyságának biztosításához szükséges statikai tervet azzal, hogy a pótmunkákra a felperes készítse el az árajánlatát és azt 2010. március 25-ig juttassa el az alperes részére.

A pótmunkák elvégzését követően a felperes által kiállított számlát az alperes 2010. május 17. napján a felperes részére visszaküldte azzal, hogy „A pótmunka címen elkészült munkák felmérését követően dönt majd a képviselő testület a megrendelésről, illetve az elvégzett munka kifizetéséről, melyről külön értesítést küldünk.”

Hajdúhadház Város Önkormányzat képviselő testületének 2010. június 17. napján megtartott ülésén a képviselő testület 125/2010. (VI.17.) HÖ számú határozatot hozott, melyben úgy határozott, hogy a felperes UNIVERSAL BAU Bt. kivitelezőtől pótmunkaként megrendeli a Hajdúhadház, Szabó Gábor utca 7. szám alatti Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat épületének tetőállékonyságához szükséges pótmunkát nettó 756.901,- Ft összegben, valamint aljzatbeton hiánya miatt szükséges bontási munkát, összesen nettó 100.056,- Ft értékben. Erről az alperes a felperest 2010. június 18. napján kelt levelében értesítette.

A felperes megbízásából a perbeli vállalkozási szerződéssel kapcsolatos pályázat projektmenedzsere a BAKILEX Kft. volt. A felperes munkavégzését követően röviddel a BAKILEX Kft. jelezte az alperesnek, hogy álláspontja szerint a közbeszerzési eljárás során szabálytalanság történt, tekintettel arra, hogy véleménye szerint a felperes által adott tételes költségvetés nem egyezik mindenben a kiíráshoz mellékelte árazatlan költségvetéssel. Mindezek miatt Hajdúhadház Város Önkormányzatának képviselő testülete 2010. március 26. napján megtartott ülésén 51/2010. (III.26.) HÖ számú határozatában úgy döntött, hogy az építési beruházást az ügy kivizsgálásáig felfüggeszti. Ezt követően március 26. napján kelt levelében Béres László polgármester értesítette a felperest, hogy „Az építési beruházást felfüggeszti és felhívta, hogy a munkaterületről vonuljon le.”

Felperes 2010. március 27. napján a munkaterületről levonult, majd 2010. március 29-én erről tájékoztatta az alperest, és egyben kifejtette azon álláspontját, hogy amennyiben a közbeszerzési eljárás törvénytelenül zajlott az egyértelműen az alperes terhére írható, így az alperes köteles viselni a felperes költségeit és elmaradt hasznát. Kifejtette továbbá azon véleményét, hogy mindkét fél érdeke a munkálatok folytatása.

A munkaterületet a felperes az alperes részére 2010. április 6. napján jegyzőkönyvben rögzítetten adta vissza. Ezt követően a felek a már elvégzett munkák vonatkozásában – ide nem értve a pótmunkákat – egyeztetést folytattak egymással, melynek alapján az alperes a felperes részére 5.307.295,- Ft + 1.326.824,- Ft áfa, összesen 6.634.119,- Ft-ot fizetett ki a felperes részére. Ezen kifizetés kapcsán juttatta el 2010. május 21. napján az alperes a felperes részére a szerződésmódosítás tervezetét, mely szerint az első szakasz teljesítési határideje 2010. május 31. napjára, a befejezés határideje 2010. június 30. napjára módosult volna. A módosítás aláírása nem történt meg.

2010. május 14. napján kelt levelében az alperes arról tájékoztatta a felperest, hogy a támogató szervezet a VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft. szabálytalansági eljárást indított, az eljárás eredményéről csak később fogunk tudni felvilágosítást adni.

A VÁTI Nonprofit Kft. a közbeszerzési döntőbizottság előtt eljárást kezdeményezett, melynek alapján a közbeszerzési döntőbizottság a jogorvoslati eljárást megindította, ám azt érdemi vizsgálat nélkül megszüntette, elkéslettség miatt, ennek megfelelően a közbeszerzési döntőbizottság azt, hogy a közbeszerzési eljárás szabálytalan lett volna nem mondta ki.

2010. június 30. napján a felperes jogi képviselője az alperes polgármesterének írt levelében kifogásoita, hogy az elvégzett pótmunka ellenértékét az alperes nem fizette ki a felperes részére, továbbá a kialakult helyzet rendezése körében felvetette a megoldási javaslatát, mely szerint vagy a szerződést megszüntetni és a felek között teljes körűen elszámolni szükséges, vagy pedig módosítani a szerződést, melynek keretében módosítják a szerződés ütemezését, felméri az időközben szükségessé vált további munkákat és megállapodnak azok díjában, megállapodnak azon további díjakról is, amelyek a munkák időbeli csúszásából fakadnak és a felperes oldalán felmerülnek. Ezen körben a felperes egyeztetést kezdeményezett az alperessel.

2010. július 23-án kelt levelében az alperes polgármestere tájékoztatta a felperes jogi képviselőjét, hogy a VÁTI Kft. értesítette arról az alperest, hogy a kivitelezési munkálatok a nyertes ajánlattévővel folytathatóak, és felkérte a felperest, hogy az eredeti szerződésben meghatározott feltételekkel folytassa a kivitelezési munkákat. Leszögezte ugyanakkor, hogy tisztában azzal, hogy a szerződésben rögzített határidőket módosítani kell, ezért egyeztetést kezdeményezett a beruházás leállítása óta bekövetkezett állagromlás mértékének meghatározására, a helyreállítás költségének, valamint a helyreállításhoz szükséges időnek a tisztázására.

2010. július 26. napján kelt válaszlevelében a felperes azon álláspontját közölte az alperessel, hogy az eredeti tartalma szerint a szerződés már nem teljesíthető, hiszen a 2010. május 16. napi teljesítési határidő eltelt, és bejelentette azt is, hogy figyelemmel arra, hogy az alperes a felperes teljes kapacitását lekötötte, azt a munkavégzés felfüggesztése alatt nem szabadította fel, igényt tart ennek megtérítésére (a levél írásakor nettó 10.188.805,- Ft értékben), továbbá kényszer-

hitelfelvétellel felmerült 716.666,- Ft összegű költségére, fenntartotta a pótmunka ellenértékére vonatkozó 856.957,- Ft összegű díjigényét is, valamint költségnövekedés címén a még ki nem fizetett 24.292.735,- Ft alapul vételével annak 10%-ában 2.429.273,- Ft összegben jelölte meg igényét.

Levelében a felperes azt is kijelentette, hogy szerződésmódosítási ajánlatát a levél kézhezvételétől számított 15 napig tartja, a szerződésmódosítást követően 3 napon belül tudja a munkát elkezdni.

Ezen levélre érkezett válaszlevelében az alperes polgármestere 2010. augusztus 3. napján kártérítés fizetésétől nem zárkozott el, de annak összegszerűsége vonatkozásában további bizonyítást látott szükségesnek, valamint azt, hogy a kifizetendő kártérítést és a szerződés szerinti munka folytatását a felek kezeljék elkülönítetten.

Ezt követően került sor 2010. augusztus 12. napján az alperes Hajdúhadház Város Önkormányzat képviselő testületének ülésére, melyen a felperes jogi képviselője is jelen volt. A képviselő testületi ülésen a felek tárgyaltak egymással a munka folytatásáról, ám a munka folytatását a felperes nem volt hajlandó elkülönítetten kezelni az előterjesztett kárigényétől, illetőleg mindenképpen szükségesnek tartotta a megegyezést az épület állagromlása miatt felmerülő plusz munkák kérdésében is. A felperes kifejtette, hogy megegyezés hiányában a munkát folytatni nem fogja.

2010. augusztus 18. napján kelt levelében az alperes polgármestere arról tájékoztatta a felperest, hogy a 2010. augusztus 12-i testületi ülésen tett felperesi nyilatkozatot úgy értelmezte, hogy a felperes a szerződésben foglalt feltételekkel a szerződést teljesíteni nem kívánja, ezért az alperes a felperes elállására tekintettel a szerződést megszüntnek tekinti.

A vállalkozási munka elvégzésére 2011. évben az alperes újabb közbeszerzési pályázatot írt ki, mely közbeszerzési pályázatot ismét a felperes nyerte el, 2011. május 19. napján a felek a tárgyban vállalkozási szerződést kötöttek, mely alapján a munkát a felperes elvégezte és a felperes számláját az alperes kifizette.

2012. január 12. napján a felperes jogi képviselője felszólította az alperest „a lehetetlenülés folytán megszünt vállalkozási szerződéssel összefüggő igények rendezésére.” Ezen körben a felperes a lekötött kapacitás költségét, az elmaradt hasznot, a munkavégzésre való fel- és levonulási költséget, a teljesített pótmunkák ellenértékét, szerződésszegéssel kapcsolatban felvett hitel költségét, valamint ügyvédi munkadíját és ezek késedelmi kamatát kívánta az alperessel szemben érvényesíteni.

Tekintettel arra, hogy az alperes a felperes felszólító levelére nem reagált, a felperes fizetési meghagyásos eljárást kezdeményezett az alperes ellen.

A dr. Godár Sándor közjegyző előtt 11045/Ü/30149/2012. számon folyamatban volt fizetési meghagyásos eljárás az alperes ellentmondása folytán perré alakult.

Módosított kereseti kérelmében kérte az alperest kötelezni az elvégzett pótmunkák ellenértékének megfizetésére 856.957,- Ft összegben, ezen túlmenően elsődlegesen kártérítés, másodlagosan a szerződés lehetetlenülése jogcímén kérte kötelezni az alperest a pótmunkák ellenértékével összesen 19.479.378,- Ft megfizetésére, továbbá az összeg késedelmi kamata, valamint perköltsége megfizetésére. A felperes kereseti kérelmében kártérítésként kérte megtéríteni a lekötött kapacitás költségét, az elmaradt hasznát, a munkavégzésre való fel- és levonulás költségét, valamint a szerződésszegéssel kapcsolatban felvett hitel költségét.

Az alperes a felperes keresetének elutasítását kérte, azt mind jogalapjában, mind összecszerúságában vitatta. A pótmunkákra vonatkozóan az alperes először elismerte a pótmunkák elvégzését és annak összecszerúságát, de előadta, hogy azt már a második szerződéskötés során a felek egymással elszámolták, majd ezt követően vitatta a pótmunkák elvégzésének tényét is. A kártérítéssel kapcsolatosan vitatta az alperesi magatartás jogellenességét, álláspontja szerint a szerződés felfüggesztése – minthogy a felperes által is ismerten a szerződés ellenértéke pályázati pénzből került kifizetésre és szabálytalanság esetében a jogkövetkezmény a pályázati pénz megvonása lehet – a felperesnek is érdekében állt. Előadta azt is, hogy a vállalkozási szerződés felfüggesztése a megrendelő utasítási jogára figyelemmel a megrendelőnek jogában áll. A lehetetlenülésre vonatkozóan az alperesi álláspont szerint a szerződés nem lehetetlenült.

A felperes keresete a jogalap vonatkozásában a rendelkező részben foglaltak szerint megalapozott.

A Pp. 213. § (3) bekezdése szerint, ha keresettel érvényesített jog fennállása és a felperest ennek alapján megillető követelés összege tekintetében a vita elkülöníthető, a bíróság a jog fennállását ítélettel előzetesen is megállapíthatja. (közbenső ítélet)

Tekintettel arra, hogy a felperes a közbenső ítélet meghozatalát kérte, valamint, hogy a jogvita a jogalap és az összecszerúság tekintetében elkülöníthető a bíróság a jogalap kérdésében részítélettel határozott.

A bíróság a becsatolt iratok tartalma, továbbá a felek egyező előadása alapján állapította meg, hogy a felek között 2010. március 8. napján a Ptk. 389. §-ában rögzített vállalkozási szerződés és ezen belül a Ptk. 402. § (1) bekezdése szerinti építési szerződés jött létre.

A vállalkozási szerződésről szóló szabályozásban a Ptk. 393. § (1) bekezdése kimondja, hogy ha a munkát a megrendelő által kijelölt helyen kell végezni, a megrendelő köteles a munkahelyet alkalmas állapotban a vállalkozó rendelkezésére bocsátani. A (2) bekezdés szerint a vállalkozó a munka megkezdését mindaddig

megtagadhatja, amíg a megrendelő e kötelezettségét nem teljesíti, ha a megrendelő e kötelezettségének a vállalkozó által megszabott megfelelő határidőn belül nem tesz eleget, a vállalkozó elállhat a szerződéstől és kártérítést követelhet.

A fentiek alapján egyértelműen megállapíthatóan a vállalkozási szerződés teljesítése során abban az esetben, ha mint jelen perben is a vállalkozás teljesítése egy adott helyszínhez köthető, a megrendelő egyik legalapvetőbb kötelessége a munkaterület rendelkezésre bocsátása. Ezen kötelessége nemcsak a szerződés teljesítésének kezdetén áll fenn, hanem mindvégig, amíg a vállalkozás eredménye el nem készül. Mindezek alapján tehát a munkaterület visszavétele a bíróság álláspontja szerint egyértelműen szerződésszegésnek minősül. Nem osztja a bíróság azon alperesi nézetet, mely szerint a Ptk. 392. §-ában szabályozott megrendelő utasítás adási jogosultság kiterjedne a szerződés ún. felfüggesztésére. A szerződés felfüggesztésének jogintézményét a Ptk. nem szabályozza, ilyet nem ismer, lehetőség van természetesen a felek közös megegyezése alapján a szerződés teljesítését felfüggeszteni, vagy a szerződéses határidőket módosítani. A perbeli esetben azonban ilyen közös megegyezés nem jött létre.

Az a tény, hogy a felperes az alperes értesítését követően levonult a munkaterületről, nem jelenti azt, hogy a szerződésnek ezen módosítását ráutaló magatartással elfogadta volna, a bíróság álláspontja szerint a felperesi magatartást, ráutaló magatartásként ilyen módon kiterjesztően értelmezni nem lehet. A felperes által írott levelekből egyértelműen megállapítható az, hogy a felperes mindvégig a szerződés teljesítésének mielőbbi folytatását sürgette, illetőleg már a kezdett kezdetétől jelezte esetleges plusz költségigényét az alperes felé.

Az a tény, hogy a felperes a Ptk. 393. § (2) bekezdésében szabályozott elállási jogával nem élt, nem jelenti azt, hogy a szerződésszegésből eredő igényérvényesítéséről lemondott volna vagy, hogy a szerződésszegést elfogadta volna.

A Ptk. 318. § (1) bekezdése szerint a szerződésszegésért való felelősségre, valamint a kártérítés mértékére a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályait kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a kártérítés mérséklésnek, ha jogszabály kivételt nem tesz nincs helye.

A Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján aki másnak kárt okoz köteles azt megtéríteni, mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható.

Tekintettel arra, hogy a bíróság álláspontja szerint az alperes magatartása szerződésszegő volt, ezért egyértelműen megállapítható a magatartás jogellenessége. Hivatkozott az alperes arra, hogy esetleges nagyobb károsodástól kívánta megóvni önmagát és a felperest is, hiszen amennyiben az elnyert pályázati pénzt a szabálytalanság miatt az alperestől megvonták volna, úgy a felperest is kár érte volna, ezért a munkálatok felfüggesztése során úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható, a projektmenedzser BAKILEX Kft. tanácsára hallgatva.

A bíróság nem osztotta az alperes ezen álláspontját. Tanúkénti meghallgatása során a BAKILEX Kft. ügyvezetője, dr. Vass Gabriella azt nyilatkozta, hogy az eljárás felfüggesztése, amit tanácsolt, csak 2-3 napos megszakítást jelentett volna annak érdekében, hogy a felek egyezzenek meg abban a kérdésben, hogy mely ajánlat alapján végzi el a műszaki tartalmat a felperes „Azt nem mondtam és nem is tartottam célszerűnek, hogy a VÁTI eljárásáig függesszék a kivitelezés lefolytatását, hiszen egy építkezést ilyen hosszú időre leállítani nem célszerű és az egyértelmű volt, hogy a VÁTI eljárása hosszabb időt vesz igénybe.” (15. sorszámú jegyzőkönyv 14. oldal) A tanú vallomása alapján tehát egyértelműen megállapítható, hogy nem a projektmenedzser javasolta „az eljárás felfüggesztését”.

Az adott helyzetben elvárhatóság nem az adott személytől, vagy szervezettől történő elvárhatóságot jelenti, hanem azt az elvárhatóságot, amely az adott személyhez, vagy társasághoz, szervezethez hasonlóan működő személytől, szervezettől elvárható. Ennek megfelelően a közbeszerzési eljárás alapján gyakran szerződést kötő félként az önkormányzattól elvárható volt, hogy a közbeszerzésre vonatkozó alapvető szabályozást ismerje.

A perbeli időszakban hatályos közbeszerzési törvény a 2003. évi CXXIX. tv. szerződés semmiségét csak abban az esetben mondja ki, ha azt a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével kötötték meg vagy, ha a felek a szerződéskötési moratóriumra vonatkozó szabályok megsértésével kötöttek szerződést, és ezzel megfosztották az ajánlattétőt attól, hogy a szerződéskötést megelőzően jogorvoslati eljárás megindítását kérelmezze, egyben olyan módon sértették meg a közbeszerzésekre vonatkozó szabályokat, hogy az befolyásolja az ajánlattétő esélyét a közbeszerzési eljárás megnyerésére. (306/A. § (2) bekezdés)

Ugyanezen törvény 340. § és 340/A. §-a rendelkezik a közbeszerzési döntőbizottság által meghozható határozatokról. A szabályozás csak a 306/A. § (2) bekezdése szerinti jogsértés esetében írja elő a közbeszerzési döntőbizottságnak, hogy a bíróság előtt pert kell indítania a szerződés érvénytelenségének kimondása és az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt. Egyéb jogsértés esetében érvénytelenség iránti per megindításáról nem rendelkezik a jogszabály, és az ajánlatkérő döntését is csak akkor semmisítheti meg, ha e döntés alapján a szerződést még nem kötötték meg.

Az alperes képviselő testületének 2010. március 26-i ülésén, amelyen „a szerződés felfüggesztéséről” döntött a képviselő testület, az aljegyző arról tájékoztatta a képviselő testületet, hogy a felperes ajánlata érvénytelen volt, érvénytelen ajánlattal nyerte meg a közbeszerzési eljárást, és a szerződés jogszabályba ütközés miatt semmis szerződésnek minősül. Emiatt szükséges a kárenyhítés körében a munkálatok felfüggesztése.

Megállapítható tehát, hogy az alperes aljegyzője legalábbis szakszerűtlen tájékoztatást adott a képviselő testületnek, hiszen a felperes ajánlatával probléma csak annyiban merült fel, hogy az egyébként a szerződésnek nem részét képező tételes árajánlatot a kiírástól eltérő tartalommal töltötte ki. Ugyanakkor azonban a szerződés átalánydíjas volt, megállapíthatóan a legjobb ajánlatot a felperes adta, és a szerződés egyértelműen tartalmazta azt a kikötést, hogy az átalánydíjon felül csak a pótmunkák ellenértéke számolható el. Így tehát a megkötött szerződés

vonatkozásában egyébként is irreleváns volt, hogy milyen tételes lista alapján kalkulálta a felperes azt az árajánlatot, amellyel aztán a közbeszerzési eljárást megnyerte. Mindezek alapján a bíróság álláspontja szerint az alperes a munkák felfüggesztésével nem járt el az adott helyzetben elvárhatóan, hiszen egyértelmű volt, hogy a teljesítés felfüggesztése mind az alperesre, mind a felperesre aránytalanul nagy hátrányt okozhat.

A bíróság álláspontja szerint tehát az alperes a szerződésszegő magatartásért kártérítési felelősséggel tartozik.

A felperes a szerződésszegéssel összefüggésben előállt kárra vonatkozásában kérte a lekötött kapacitásának költségét megtéríteni, 2010. március 27. napjától 2010. augusztus 18. napjáig. E vonatkozásban a bíróság megállapította, hogy tekintettel arra, hogy az alperes a szerződést felfüggesztette, valamint, hogy nem jelölte meg azt az időpontot, amíg ez az ún. felfüggesztés tart, a felperes valóban számíthatott arra, hogy a munkát bármikor az alperes értesítése alapján folytatnia kell, ezért valóban a kapacitása lekötött volt. Ám a bíróság álláspontja szerint ez a lekötött kapacitás nem 2010. augusztus 18. napjáig tartott, eddig az időpontig ez nem számolható el, pusztán a szerződés teljesítési határidejének napjáig, azaz május 16-áig. Ettől a naptól kezdve a felperes tudatában volt annak, hogy a szerződés csak módosítást követően folytatható – mint ahogyan a szerződésmódosításhoz az alperesnek a munkák folytatásáról szóló értesítését követően végig ragaszkodott – ezen szerződésmódosítás során alkalma lehetett volna a felperesnek arra, hogy esetlegesen a munkák folytatásának időpontját az időközben felvállalt más munkák befejezésétől tegye függővé. Hozzá tartozik még ehhez az is, hogy a szerződés teljesítésének időpontja, azaz május 16-a az az időpont, amelytől kezdve a felperes előzetesen úgy számolhatott, hogy kapacitása már felszabadul, ha tehát a szerződés teljesítése a szerződés felfüggesztése nélkül szerződés szerint megtörtént volna, május 16-ától kezdődően a felperes bármilyen más munkák bevállalhatott volna. Arra vonatkozóan azonban tényállítást sem adott elő a felperes, hogy egy már előzetesen tehát pld. március közepén elvállalt munkát május 17-én azért kellett volna visszautasítani, mert az alperesnél folyó munkavégzés még nem fejeződött be. A bíróság álláspontja szerint a lekötött kapacitás ellenértéke a felperesnek május 16. napjáig jár.

Megilleti a felperest a bíróság álláspontja szerint az elmaradt haszon függetlenül attól, hogy egy évvel későbbi új szerződéskötés során végül is a felperes végezte el a perbeli munkákat. Osztja a bíróság a felperesi álláspontot abban a vonatkozásban, hogy ez egy teljesen különböző szerződés, amennyiben a felperes 2010-ben elvégezte volna a perbeli munkákat és realizálta volna a hasznát, abban az esetben 2011. év során más munkából húzhatta volna az üzleti hasznát.

A bíróság álláspontja szerint – amennyiben bizonyítást nyer, hogy a felperes hitelt csak és kizárólag az alperes szerződésszegő magatartásával ok-okozati összefüggésben vett fel – a felperest megilleti a hitelfelvétellel járó költség is, kártérítés jogcímén, ehhez azonban bizonyítania kell a károkozó magatartás és a kár

közötti ok-okozati összefüggést és a kár összegszerűségét is.

A bíróság álláspontja szerint a munkavégzésre való fel- és levonulás költségét a felperes kárként nem számolhatja el, a vállalkozási díjban a munkavégzésre való fel- és levonulási költsége nyilvánvalóan kalkulált volt, így tehát az elvégzett munkák után részben az alperes azt már kifizette, részben pedig az elmaradt haszon körében lesz az elszámolható.

A bíróság a felperes másodlagos jogcímen előterjesztett kérelmét jogalapjában alyaptalannak találta. A felperes álláspontja szerint a szerződés lehetetlenüléssel szűnt meg, hiszen az eredeti tartalommal a szerződés 2010. júliusában már nem volt teljesíthető, részben azért mert eltelt a teljesítési határidő, részben pedig azért nem mert a 2010. júniusában bekövetkezett rendkívüli vihar olyan károkat okozott az épületben, olyan állagromlást, amely miatt az eredeti műszaki tartalommal sem volt megvalósítható a szerződés. A bíróság álláspontja szerint a felek között megkötött szerződés nem lehetetlenült. A lehetetlenülés lehet jogi, lehet fizikai és érdekbeli lehetetlenülés. Önmagában az a tény, hogy a teljesítési határidő eltelt, jogi lehetetlenülést nem eredményez. Lehetetlenülésről akkor beszélünk, ha a szolgáltatás a szerződéskötést követően bekövetkezett okból nem teljesíthető. Önmagában az időmúlás nem tette lehetetlenné a szerződést, hiszen szerződésmódosítással orvosolható lett volna a probléma. Ugyancsak nem beszélhetünk fizikai lehetetlenülésről, annál is inkább nem, mert a szerződést egy év múlva éppen a felperes teljesíteni tudta, nem teljesen azonos műszaki tartalommal, hiszen a meghallgatott tanúk egyértelműen nyilatkoztak arról, hogy az épület a rendkívüli viharban beázott, de ez még nem jelent fizikai lehetetlenülést. Ugyancsak nem beszélhetünk érdekbeli lehetetlenülésről sem, hiszen az első vállalkozási szerződésben kikötött 29.600.000,- Ft-os nettó vállalkozási díjjal szemben, 2011-ben a felek között a vállalkozási szerződés 30.632.679,- Ft vállalkozási díjra köttetett meg, ugyanakkor az első szerződéskötés során a teljesítés ellenértékeként az alperes nettó 5.307.295,- Ft-ot fizetett meg a felperesnek. A fenti számokból látható, hogy a felek között megkötött második vállalkozási szerződésben kikötött vállalkozási díj nagyságrendileg nem különbözik az első szerződésben kikötött vállalkozási díjtól, azaz nem mondható ki, hogy az eredeti vállalkozási díjért nem volt elvárható a felperestől, hogy teljesítse a szerződést, főleg, ha figyelembe vesszük azt, hogy az alperes maga is elismerte, hogy a bekövetkezett viharkárok miatt megváltozott a műszaki tartalom, amely miatt többletköltségek merülhetnek fel.

A bíróság álláspontja szerint a szerződés nem lehetetlenülés következtében szűnt meg, hanem a felek közös megegyezése alapján. Az tény és nem vitatható, hogy a letelt teljesítési határidőre, valamint a megváltozott műszaki tartalomra tekintettel a felek között a szerződés folytatása érdekében szerződésmódosításra lett volna szükség. Ezen szerződésmódosítási tárgyalásokba a felperes bevonta a szerződés „felfüggesztése” miatti kártérítési igényét, és megállapítható egyébként az is, hogy jogalapjában azt az alperes is elismerte. Tanúvallomásaiban az alperes volt polgármestere is azt nyilatkozta, hogy ők maguk is úgy látták, hogy jár a felperesnek kártérítés, annak összegéről kívántak még egyeztetni ügyvéd bevonásával. Mivel

ezen egyeztetések részben a közelgő választások miatt nem vezettek eredményre, a felek között a szerződésmódosítást nem jött létre, ráutaló magatartással, illetőleg írásban a felek gyakorlatilag megegyeztek abban, hogy a szerződés fenntartása nem áll érdekükben és ezért a szerződés a felek közös akaratából megszűnt.

Figyelemmel tehát arra, hogy a bíróság álláspontja szerint a felek közötti szerződés nem lehetetlenült, a bíróság a felperes másodlagos lehetetlenülésre alapuló kereseti kérelmét elutasította.

A bíróság a pótmunkákra vonatkozó felperesi kereseti kérelem vonatkozásában részítéletet hozott.

A Pp. 213. § (2) bekezdése értelmében a bíróság egyes kereseti kérelmek felől, vagy a kereseti kérelemnek önállóan elbírálható egyes részei felől külön ítélettel (részítélet) is határozhat, ha ebben a vonatkozásban további tárgyalásra nincs szükség és ha a többi kereseti kérelem, vagy a beszámítási kifogás eldöntése végett a tárgyalást el kell halasztani.

A bíróság álláspontja szerint a pótmunkák ellenértékére alapított kereseti kérelem része önállóan eldönthető, és minthogy a felperes ilyen irányú kérelmet előterjesztett a bíróság e vonatkozásban részítélettel határozott.

A bíróság álláspontja szerint a pótmunkák elvégzését, illetőleg a pótmunkák ellenértékének összegszerűségét a felperes bizonyította. A felperes becsatolta a pótmunkák felmerülésére vonatkozó levelezést, a pótmunkák megrendelését (keresetlevél az F/8. sorszám alatt csatolva), mely pótmunkák a megrendeléskor egyértelműen készen voltak. Erre utal a keresetlevélhez F/7. szám alatt becsatolt 2010. május 17. napján kelt alperesi levél, amely elkészült pótmunkákról szól. Ezt támasztja alá az alperes volt polgármesterének Béres Lászlónak a tanúvallomása, illetőleg az alperes műszaki ellenőrének, Komor Sándornak a tanúvallomása is. Ezen túlmenően a felperes munkavállalói és üzletvezetői Molnár Miklós, Katona Zoltán, Varga Lajos, Bagi István, Puszar János, Májer Attila, Csecsódi Ferenc, Molnár Tibor is megerősítették ezt. Az összegszerűség vonatkozásában pedig a pótmunkákra vonatkozóan az alperes képviselő testületének 2010. június 17-i ülésén meghozott 125/2010. (VI.17.) HÖ számú határozat tartalmaz bizonyítékot, amely alapján megállapítható, hogy a pótmunkák ellenértékét a tetőállékonyosság javítása vonatkozásában 756.901,- Ft összegben, míg az aljzatbeton hiánya miatti bontási munkák ellenértékét 100.056,- Ft értékben elfogadta, és jogszerűnek találta az alperes. Tekintettel tehát arra, hogy a felperes pótmunkák elvégzésének tényét, azok ellenértékének összegszerűségét bizonyította, a bíróság az alperest részítélettel kötelezte a pótmunkák ellenértékének megfizetésére. Az alperes tiltakozott részítélet meghozatala ellen pótmunkák vonatkozásában, és hivatkozott beszámítási kifogására, melyet kifejezetten a pótmunkákra vonatkozóan terjesztett elő. Az alperes álláspontja szerint mindaddig amíg erre vonatkozóan a bíróság beszámítási kifogását nem bírálja el, nem hozható részítélet.

A bíróság nem osztja ezen álláspontot. Részben azért nem, mert a bíróság közbenső ítéletében jogalapjában a felperes kártérítésre alapozott kereseti kérelmét megalapozottnak találta, így e vonatkozásban amennyiben a beszámítási kifogást a bíróság alaposnak találja, elszámolható lesz az a kártérítésbe, másrészt pedig azért nem találta ezen alperesi hivatkozást megalapozottnak, mert éppen az részítéletéről szóló Pp. rendelkezés szól úgy, hogy részítélet hozható akkor, ha a többi kereseti kérelem, vagy a beszámítási kifogás eldöntése végett a tárgyalást el kell halasztani. Önmagában tehát a beszámítási kifogás léte nem akadályozza részítélet meghozatalának. Mindezek alapján a bíróság a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

Debrecen, 2013. május 30.

Dr. Katonáné Dr. Besesek Ildikó s.k.
bíró

A kiadmány hitelűl:

PAC
- kiadó -

